

Bruxelles, 18. svibnja 2021.
(OR. en)

8727/21

AUDIO 53
SOC 265
DIGIT 59

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	8025/21
Predmet:	Zaključci Vijeća na temu „Europski mediji u digitalnom desetljeću: akcijski plan za potporu oporavku i transformaciji”

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća na temu „Europski mediji u digitalnom desetljeću: akcijski plan za potporu oporavku i transformaciji”, kako ih je odobrilo Vijeće (obrazovanje, mladi, kultura i sport) na sastanku 17. i 18. svibnja 2021.

Zaključci Vijeća na temu

„Europski mediji u digitalnom desetljeću: akcijski plan za potporu oporavku i transformaciji”

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

PODSJEĆAJUĆI NA REFERENTNE DOKUMENTE NAVEDENE U PRILOGU,

PODSJEĆAJUĆI NA:

1. to da je europski medijski sektor¹ širok i raznolik te da obuhvaća sve uredničke medije kao što su informativni mediji, kao i širi audiovizualni sektor, te da ima ključnu ulogu u europskoj konkurentnosti, kulturnoj raznolikosti, dobrobiti građana i demokratskoj raspravi;
2. nedavne zaključke Vijeća o zaštiti slobodnog i pluralističkog medijskog sustava, u kojima su opisani budući izazovi za sektor informativnih medija i audiovizualni sektor, posebno u pogledu njihove održivosti, što je ključno za otpornost i oporavak europskog gospodarstva;
3. to da je pandemija bolesti COVID-19 naglasila znatne promjene koje su se zbog globalizacije i digitalizacije već događale u sektoru informativnih medija i audiovizualnom sektoru, zbog čega se povećala potreba za očuvanjem i zaštitom naših europskih strateških kulturnih dobara;

¹ Za potrebe ovih zaključaka „informativni mediji i audiovizualno” odnosi se na medijski sektor u svojoj njegovoj raznolikosti.

4. velik utjecaj pandemije na europski sektor informativnih medija i audiovizualni sektor, uključujući znatne gubitke prihoda od oglašavanja, zatvaranje kina i potpunu ili djelomičnu obustavu snimanja, slabljenje položaja distributera filmova i povećanje piratstva na internetu;
5. to da sektor informativnih medija i audiovizualni sektor imaju važnu ulogu tijekom pandemije jer građanima pružaju informacije i zabavu tijekom zabrane kretanja i ograničenja.

POTVRĐUJUĆI SLJEDEĆE:

6. Lokalne, regionalne ili nacionalne naklonosti i posebnosti, u kojima se ogledaju vrijedna europska kulturna i jezična raznolikost i pluralizam te koje zadovoljavaju specifične nacionalne ili regionalne potrebe i zahtjeve, mogu uzrokovati fragmentaciju tržišta. Potrebni su kontinuirani naponi kako bi se europskoj audiovizualnoj industriji omogućilo da dopre do širih i raznolikijih tržišta i publike u Europi i izvan nje.
7. Iznimno je važno promicati uključiv i nediskriminirajući pristup medijima i audiovizualnim resursima za sve građane, čime bi se omogućilo njihovo aktivno sudjelovanje u demokratskoj raspravi. Jednako je važno promicati uključivo sudjelovanje različitih stručnjaka u medijskom lancu vrijednosti. Što se tiče pristupa, potrebno je, među ostalim, u obzir uzeti rodnu ravnopravnost, osobe s invaliditetom, manjine i zemljopisnu ravnotežu.
8. Javni medijski servisi imaju ključnu ulogu u očuvanju prava na slobodu izražavanja, omogućivanju da građani dobiju pouzdane i činjenične informacije i promicanju temeljnih vrijednosti demokracije.

9. Hitno je potrebno:
- a) promicati digitalnu transformaciju sektora informativnih medija i audiovizualnog sektora kako bi se iskoristile prilike koje nude inovativne i nove tehnologije;
 - b) dodatno razviti digitalno jedinstveno tržište kako bi se ojačala globalna konkurentnost i prekogranični doseg audiovizualnog sektora u Europi, uz istodobno podupiranje lokalnih sadržaja i kulturne raznolikosti;
 - c) uvidjeti da se postojeći poslovni modeli u audiovizualnom sektoru često temelje na teritorijalnoj i isključivoj dodjeli odobrenja, da su i dalje ključni za slobodu stvaralaštva, financiranje i održivost te da pružaju osnovu za razvoj novih poslovnih modela u tom sektoru.
10. Održivost kvalitetnog novinarstva, urednički procesi utemeljeni na novinarskoj etici i standardima, transparentnost vlasništva nad medijima i medijska pismenost ključni su za produbljivanje povjerenja u informativne medije, čime im se omogućuje da budu djelotvorniji u sprečavanju širenja pogrešnih informacija i dezinformacija, kao i njihovu razotkrivanju.
11. Uz dugoročnu financijsku održivost i diversifikaciju izvora financiranja informativni mediji otporniji su na gospodarske promjene i potiču rast visokokvalitetnog novinarstva, neovisnosti medija i autentičnog izvješćivanja.
12. Potpora sektoru informativnih medija i audiovizualnom sektoru ne smije ugrožavati načela uredničke neovisnosti, slobode medija i umjetničke slobode te bi trebala promicati slobodu izražavanja, pluralizam i raznolikost sadržaja.

13. Sektor informativnih medija i audiovizualni sektor imaju važnu ulogu u provođenju europskog zelenog plana s pomoću održivih poslovnih praksi i poslovnih modela te njihove novinarske pokrivenosti, što doprinosi utemeljenoj raspravi.
14. Svi segmenti lanca vrijednosti trebali bi imati koristi od transformacije medijskog sektora, što je cilj akcijskog plana, uključujući kina i festivale, koji su kulturni i inovacijski centri koji nude veće mogućnosti za društvenu interakciju i za promicanje novih audiovizualnih sadržaja. Ujedno je ključno ojačati ulogu distribucije.

ISTIČUĆI:

15. financijske instrumente i mjere koji se mogu upotrijebiti za potporu sektoru informativnih medija i audiovizualnom sektoru, posebno u kontekstu pandemije bolesti COVID-19, na primjer:
 - a) na nacionalnoj razini, putem filmskih i audiovizualnih agencija i vlada,
 - b) na razini EU-a, među ostalim putem programa Kreativna Europa za razdoblje 2021. – 2027. te programa Obzor Europa, Digitalna Europa i InvestEU, i
 - c) Instrument Europske unije za oporavak te mjere koje se podupiru iz Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda.

POZDRAVLJA:

16. Komisijin akcijski plan namijenjen je bržem oporavku i transformaciji sektora informativnih medija i audiovizualnog sektora te povećanju njihove otpornosti, čime se nude sredstva za osiguravanje dugoročne održivosti, inovacija i pojačane suradnje među svim dionicima;
17. Komisijin akcijski plan za europsku demokraciju, čiji je cilj jačanje otpornosti naših demokracija, a posebno promicanje osnaživanja građana putem medija, slobode medija, medijske pismenosti i pluralizma te jamčenje sigurnosti novinara;
18. napore uložene u jačanje suradnje regulatora u okviru Europske skupine regulatora za audiovizualne medijske usluge (ERGA) s ciljem osiguravanja pravilnog funkcioniranja medijskih tržišta EU-a i prevladavanja novih izazova koji se pojavljuju na tim tržištima;
19. napore država članica da brzo i dosljedno provedu revidiranu Direktivu o audiovizualnim medijskim uslugama², Direktivu o satelitskom emitiranju i kablskom reemitiranju³ te Direktivu o autorskim pravima⁴ kako bi se stvorili uvjeti potrebni za poticanje oporavka i jačanje održivosti i otpornosti sektora informativnih medija i audiovizualnog sektora.

² Direktiva 2010/13/EU kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2018/1808.

³ Direktiva Vijeća 93/83/EZ kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2019/789 Europskog parlamenta i Vijeća.

⁴ Direktiva (EU) 2019/790.

ISTIČE:

relevantnost i važnost svih mjera iz akcijskog plana te hitnost provedbe:

20. internetskog alata kojim se pružaju prilagođene i lako dostupne informacije o mogućnostima financiranja sredstvima EU-a koje se nude sektoru informativnih medija i audiovizualnom sektoru, čime se svim relevantnim dionicima omogućuje brz i jednostavan pristup informacijama o raznim programima i pozivima;
21. inicijative MEDIA INVEST koja se može poduprijeti i u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, u kombinaciji s nacionalnim planovima za oporavak i otpornost, i čiji je cilj poticanje ulaganja i pružanje potpore visokoinovativnim i kreativnim neovisnim poduzećima za produkciju i distribuciju, uz promicanje raznolikosti sadržaja i uključenih aktera pri čemu se jamči neovisnost i raznolikost u sektoru;
22. inicijative NEWS koja je osmišljena za suočavanje s izazovima i posebnostima sektora informativnih medija, i to kombiniranjem zajmova, financiranja vlasničkim kapitalom, djelovanja za jačanje kapaciteta i bespovratnih sredstava kojima se podupire ispitivanje novih poslovnih modela, suradničko i prekogranično novinarstvo, osposobljavanje i mobilnost stručnjaka te osnivanje Europskog foruma za informativne medije na kojem sve zainteresirane strane, uključujući nacionalna tijela, mogu raspravljati o izazovima, mogućnostima, pitanjima politike informativnih medija i načinima za povećanje sigurnosti novinara;
23. poticanja stvaranja medijskog podatkovnog prostora kao zajedničke europske podatkovne infrastrukture koja se temelji na zajedničkim standardima, interoperabilnosti i upravljanju radi pružanja potpore novinskim kućama, televizijskim kućama i drugim medijskim kućama u razvoju poslovnih modela utemeljenih na podacima, inovativnih rješenja i aplikacija;

24. razvoja alata za medijsku pismenost, zajedno s Europskom skupinom regulatora za audiovizualne medijske usluge (ERGA) i Skupinom stručnjaka za medijsku pismenost, kako bi se građanima pomoglo da pristupe te djelotvorno, odgovorno, vješto i kritički upotrebljavaju informacije i medije te sigurno i odgovorno stvaraju i dijele medijski sadržaj putem različitih platformi.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE DA U OKVIRU SVOJIH PODRUČJA NADLEŽNOSTI:

25. iskoriste Mehanizam za oporavak i otpornost podnošenjem jasnih i stabilnih planova za ulaganje u ubrzavanje digitalne transformacije i zelene tranzicije sektora informativnih medija i audiovizualnog sektora, istraživanjem mogućnosti inicijativa koje uključuju više država za jačanje konkurentnosti europskih projekata na međunarodnoj razini i poticanje europske publike;
26. nastave razmjenjivati informacije i najbolje prakse, posebno u pogledu mjera javne potpore i inicijativa za audiovizualni sektor, posebice u vezi s produkcijom i promicanjem europskog sadržaja, kao i učinkovitih mjera za potporu zelenoj tranziciji i socijalnoj uključenosti;
27. dodatno podupiru europske koprodukcije, među ostalim osiguravanjem toga da se putem audiovizualnih fondova nude kompatibilni instrumenti potpore;
28. osiguraju provedbu obveza povezanih s promicanjem europskih djela i kulturne raznolikosti u okviru usluga na zahtjev, istražujući načine na koje bi kvalifikacija „europska djela” bila lakše dostupna pružateljima medijskih usluga i regulatorima, među ostalim s pomoću tehnoloških alata (kao što je LUMIERE VOD) na europskoj razini.

POZIVA KOMISIJU DA U OKVIRU SVOJIH PODRUČJA NADLEŽNOSTI I U SKLADU S NAČELOM SUPSIDIJARNOSTI:

29. promiče inicijative za jačanje kapaciteta i mogućnosti umrežavanja i suradnje kako bi se pomoglo malim medijskim akterima s manje sredstava da ovladaju složenim postupcima za pristup programima financiranja;
30. razmotri ulogu sektora informativnih medija i audiovizualnog sektora u digitalnom desetljeću Europe kako bi se do 2030. promicao njihov doprinos digitalnoj transformaciji, oporavku i međunarodnom vodstvu;
31. promiče zelenu tranziciju sektora informativnih medija i audiovizualnog sektora te je istodobno povezuje s gospodarskim oporavkom od pandemije bolesti COVID-19 razmjenom najboljih praksi, putem kanala kao što je platforma za europski klimatski pakt, koji bi mogli imati koristi od sinergija i najnovijih događaja u pogledu kalkulatora ekološkog otiska i sustava ocjenjivanja za održivu filmsku produkciju i druge audiovizualne aktivnosti. Trebalo bi predvidjeti stvaranje usklađenih preduvjeta za održivost, zajedno s poticajima za zeleno snimanje i moguću provedbu certifikata o zelenom snimanju;
32. jača usklađenost, pristupačnost i sinergije među programima financiranja EU-a, odnosno programima Kreativna Europa, Digitalna Europa, Obzor Europa, InvestEU te Europskim fondom za regionalni razvoj i Kohezijskim fondom, kako bi se osigurala djelotvorna provedba akcijskog plana i održivost mjera potrebnih za dugotrajan oporavak i transformaciju;
33. ocijeni primjenu pravila EU-a o državnim potporama za kulturni i kreativni sektor kako bi se razmotrila potreba za prilagodbom;

34. potiče optjecaj europskog sadržaja unutar Europe i na međunarodnoj razini olakšavanjem suradnje u produkciji i distribuciji, uključujući koprodukcije i inovativne poslovne modele, koji se često temelje na teritorijalnoj i isključivoj dodjeli licencijskih prava;
35. pomno prati provedbu akcijskog plana kako bi se procijenio njegov napredak te, ako je potrebno, prilagodio kretanjima na tržištu ili predstavila daljnja djelovanja.

POZIVA KOMISIJU I DRŽAVE ČLANICE DA U OKVIRU SVOJIH PODRUČJA
NADLEŽNOSTI I U SKLADU S NAČELOM SUPSIDIJARNOSTI:

36. osiguraju postojanje zakonodavnog okvira i okvira politika koji medijskim akterima omogućuje da:
 - a. unovče svoj sadržaj, kako je navedeno u Zaključcima Vijeća o zaštiti slobodnog i pluralističkog medijskog sustava;
 - b. istraže diversifikaciju izvora financiranja i mogućnosti dugoročne održivosti, među ostalim putem javno-privatnih partnerstava, kako bi se osigurala otpornost i globalna konkurentnost sektora informativnih medija i audiovizualnog sektora;
 - c. razvijaju i uvode nove tehnologije u sektoru informativnih medija i audiovizualnom sektoru, posebno tehnologije koje se temelje na umjetnoj inteligenciji, kako bi se dionicima omogućilo da iskoriste prilike i uživaju prednosti koje proizlaze iz upotrebe tih tehnologija, te da se pritom poštuju temeljna prava i vrijednosti, uključujući slobodu izražavanja, slobodu medija, raznolikost i pluralizam europskih sadržaja;

- d. iziđu iz krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19 olakšavanjem pristupa javnoj financijskoj potpori;
 - e. podupiru prekograničnu suradnju aktera na audiovizualnom tržištu kako bi se omogućilo da se tržište širi i bude konkurentno na europskoj i globalnoj razini produkcijom i distribucijom sadržaja s potencijalom za privlačenje međunarodne publike.
37. surađuju i razmjenjuju najbolje prakse za promicanje europskog audiovizualnog sadržaja i mogućnosti lakšeg pronalaženja i otkrivanja te promiču umjetničku slobodu, raznolikost i kreativnost ulaganjem u europske talente i stvaralaštvo te pružanjem potpore istima;
 38. surađuju s organizacijama koje predstavljaju profesionalne novinare, novinarskim centrima, školama i sveučilištima na poboljšanju jačanja kapaciteta informativnih medija, posebno u pogledu etike i digitalnih kompetencija, kako bi se postiglo kvalitetno i otporno novinarstvo;
 39. podupiru razvoj vještina u ključnim područjima za budućnost informativnih medija i audiovizualnih poduzeća jačanjem profesionalnih kapaciteta za prilagodbu budućim izazovima;
 40. blisko surađuju s drugim međunarodnim organizacijama koje djeluju u području medija, kao što su Vijeće Europe i UNESCO, kako bi se uspostavile sinergije među inicijativama za potporu oporavku i transformaciji uz istodobnu zaštitu slobode izražavanja te neovisnosti i pluralizma sektora informativnih medija i audiovizualnog sektora;
 41. razmjenjuju najbolje prakse i podupiru medijsku pismenost kako bi se jačale ključne vještine građana i kako bi im se pomoglo da donose utemeljene odluke te sigurno i odgovorno stvaraju i dijele medijski sadržaj na različitim platformama;

42. doprinose povećanju kapaciteta Europske skupine regulatora za audiovizualne medijske usluge (ERGA) i promiču suradnju nacionalnih agencija za financiranje filmova i audiovizualnih medija te relevantnih tijela;
43. rade na rješenjima kojima će se omogućiti jamstva za osiguranje kako bi se pokrili rizici povezani s bolešću COVID-19 za audiovizualnu produkciju, s posebnim naglaskom na koprodukcijama;
44. sudjeluju u dijalogu s audiovizualnom industrijom, uključujući nacionalna tijela, kako bi se poduzeli konkretni koraci za promicanje šireg pristupa sadržaju i njegove dostupnosti na unutarnjem tržištu, u skladu s pravilima o autorskim pravima, te kako bi se europskom audiovizualnom sektoru pomoglo da dopre do nove publike i potrošačima ponudi širok raspon sadržaja, uz istodobno promicanje konkurentnosti sektora i pravedne naknade te uzimanje u obzir uloge koju teritorijalna i isključiva dodjela licencijskih prava ima u financiranju audiovizualnog sektora i filmske industrije.

Relevantni dokumenti o politikama

Europsko vijeće

- *Zaključci usvojeni na izvanrednom sastanku 1. i 2. listopada 2020.* (EUCO 13/20)
- *Zaključci usvojeni na izvanrednom sastanku 17. – 21. srpnja 2020.* (EUCO 10/20)
- *Novi strateški program za razdoblje 2019. – 2024.* (koji je Europsko vijeće donijelo 20. lipnja 2019.)

Ministarske deklaracije

- Deklaracija o kulturi u doba krize uzrokovane bolešću COVID-19 (travanj 2020.)
- Deklaracija iz Bukurešta ministara kulture i njihovih predstavnika o ulozi kulture u izgradnji budućnosti Europe (travanj 2019.)

Vijeće Europske unije

- *Zaključci Vijeća o zaštiti slobodnog i pluralističkog medijskog sustava* (SL C 422, 7.12.2020., str. 8.)
- *Zaključci Vijeća o oblikovanju digitalne budućnosti Europe* (SL C 202 I, 16.6.2020., str. 1.)
- *Zaključci Vijeća o medijskoj pismenosti u svijetu koji se neprestano mijenja* (SL C 193, 9.6.2020., str. 23.)
- *Zaključci Vijeća o jačanju europskih sadržaja u digitalnom gospodarstvu* (SL C 457, 19.12.2018., str. 2.)
- *Zaključci Vijeća o razvoju medijske pismenosti i kritičkog mišljenja putem obrazovanja i osposobljavanja* (SL C 212, 14.6.2016., str. 5.)

Europska komisija

- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – *o akcijskom planu za europsku demokraciju*, COM(2020) 790 final
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – *Europski klimatski pakt*, COM(2020) 788 final
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – *Europski mediji u digitalnom desetljeću: akcijski plan za potporu oporavku i transformaciji*, COM(2020) 784 final
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – *Iskorištavanje inovacijskog potencijala EU-a Akcijski plan za intelektualno vlasništvo za oporavak i otpornost EU-a*, COM(2020) 760 final
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – *Izgradnja digitalne budućnosti Europe*, COM(2020) 67 final

Vijeće Europe

- Recommendation CM/Rec(2018)1[1] of the Committee of Ministers to member States on media pluralism and transparency of media ownership („Preporuka CM/Rec(2018)1[1] Odbora ministara državama članicama o medijskom pluralizmu i transparentnosti vlasništva nad medijima”)
- Recommendation CM/Rec(2018)2 of the Committee of Ministers to Member States on the roles and responsibilities of internet intermediaries („Preporuka CM/Rec(2018)2 Odbora ministara državama članicama o ulogama i odgovornostima internetskih posrednika”)
- Declaration by the Committee of Ministers on the financial sustainability of quality journalism in the digital age („Izjava Odbora ministara o financijskoj održivosti kvalitetnog novinarstva u digitalnom dobu”), Decl(13/02/2019)2
